

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

ПРАВА ЛЮДИНИ – ПРІОРИТЕТ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Одеса, 10 грудня 2021 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

УДК 342.7(063)
П68

Відповідальний редактор – президент «Національного університету Одеська юридична академія», д. ю. н, професор, академік НАПрН України, заслужений юрист України **С. В. Ківалов**

Укладачі:

Бігняк Олександр Валентинович – завідувач кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА» доктор юридичних наук;

Бабін Борис Володимирович – доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», професор;

Харитонова Олена Іванівна – професор кафедри міжнародного та європейського права, завідувачка кафедри інтелектуальної власності та патентної юстиції НУ «ОЮА», член-кореспондент НАПрНУ, доктор юридичних наук;

Сурілова Олена Олексіївна – доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», професор;

Грушко Мальвіна Валеріївна – доцент кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», кандидат юридичних наук, доцент;

Музика Вікторія Василівна – асистент кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

*Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» В. Є. Загороднього
(наказ № 2726-42 від 19.11.2021 року)*

**Всеукраїнська науково-практична конференція
«Права людини – пріоритет сучасної держави» проведена
в рамках реалізації модуля Жан Моне
«ЄС як глобальний актор та агент змін»**

Матеріали видано в авторській редакції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

П68 **Права людини – пріоритет сучасної держави** : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 10 грудня 2021 року) / відп. ред. С. В. Ківалов. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – 500 с.

ISBN 978-966-992-696-8

УДК 342.7(063)

© НУ «Одеська юридична академія», 2021

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», 2021

ISBN 978-966-992-696-8

Шановні учасники!

Щиро вітаю Вас на щорічній Всеукраїнській науково-практичній конференції «Права людини – пріоритет сучасної держави»!

Права людини – це невід’ємні права кожного на життя і фізичну цілісність, свободу від рабства і тортур, свободу переконань і їх вільне вираження, право на працю та освіту, незалежно від національності, місця проживання, статі, етнічної приналежності, кольору шкіри, релігії, мови або будь-яких інших ознак. Проблема реалізації, забезпечення та гарантування прав і свобод людини в Україні на сучасному етапі посідає центральне місце в механізмі реалізації міжнародно-правових стандартів прав людини.

З огляду на те, що права та свободи людини є складним та багатовимірним явищем, запорукою формування української інтелектуальної еліти стає залучення експертів та практиків в сфері міжнародного права. Права людини як наукова правова категорія є об’єктом дослідження та уваги науковців різних напрямків. Національний університет «Одеська юридична академія» протягом тривалого часу забезпечує необхідні умови для конструктивного діалогу, об’єднання учасників з різних міст, університетів та сфер діяльності для ідентифікації найбільш актуальних та гострих проблем сучасності, формування шляхів їх вирішення та перспектив кодифікації і прогресивного розвитку міжнародного права.

Щороку 10 грудня в світі відзначається Міжнародний день прав людини. Виникнення цієї пам’ятної дати пов’язане з прийняттям Генеральною Асамблеєю Організації Об’єднаних Націй Загальної декларації прав людини – документу, який змінив повістку ХХ століття, зробивши її більш людиноорієнтованою та відобразивши загальні для всіх людей і народів ідеали.

Захист прав людини досі є важливим напрямом у всьому світі. Серед численних труднощів в галузі прав людини, з якими зіткнулось людство в ході двох перших десятиліть XXI століття, – міграційна криза, глобальне потепління, поширення коронавірусної інфекції, терористична діяльність недержавних акторів та розробка автоматизованої зброї, що не передбачає людського контролю тощо. Такі виклики та пов'язані з ними наслідки впливають на реалізацію фундаментальних прав та свобод людини – від права на життя, здоров'я, належне харчування, водні ресурси і житло до права на свободу від дискримінації, розвиток і самовизначення.

Не викликає сумнівів, що ще багато належить зробити з метою інформування всіх людей про основні права людини, універсальний та невід'ємний характер таких прав та їх значимість. Це дуже важке завдання, виконання якого вимагає великих зусиль і цілеспрямованості від кожного. Обізнаністю в питаннях щодо прав людини кожен громадянин допоможе забезпечити становлення власної правової, демократичної та соціальної держави.

Права людини набувають нового значення, коли вони стають щоденною реальністю кожної людини в світі. Переконали, подані матеріали конференції будуть цікавими не тільки спеціалістам з відповідних напрямків, а також будуть використовуватися для вдосконалення нашого законодавства, що нерозривно пов'язане та впливає на реалізацію прав людини. Бажаю всім учасникам конференції творчої наснаги, невтомного творчого пошуку, подальших успіхів у науковій та практичній діяльності.

Сергій Васильович КІВАЛОВ,

Президент Національного університету
«Одеська юридична академія», академік НАПрН України,
академік НАПН України, доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України

Кучма Ольга Леонідівна
*професор кафедри трудового права
та права соціального забезпечення
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

ДОГЛЯД ВДОМА: ПРОБЛЕМА ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ

Якісне регулювання правовідносин у будь-якій сфері передбачає реалізацію прав та належне виконання обов'язків усіма учасниками. На практиці є випадки порушення чинного законодавства різними учасниками, до того ж недосконалість норм та відсутність механізму реалізації окремих прав ускладнюють якісне регулювання відносин у питаннях здійснення догляду вдома за особами, які його потребують.

Судова практика свідчить як про незаконні рішення органів соціального захисту так і про порушення, вчинені одержувачами допомоги чи компенсаційних виплат у даній сфері. Так, відділ соціального захисту був змушений у судовому порядку стягувати заборгованість із відповідача, який отримував компенсацію за соціальні послуги, та який не повідомив орган соціального захисту, що особа, за якою він здійснював догляд, померла у 2016 році. Зрозуміло, що відповідач не міг здійснювати за нею догляд до 2019 року, але компенсацію продовжував отримувати [1]. Аналогічна ситуація з переплатою компенсаційних коштів була і у справі, де непрацююча донька надавала соціальні послуги батьку, який за висновком довідки до акту огляду медико-соціальною експертною комісією потребував постійного стороннього догляду, та також не вважала за потрібне сповіщати про смерть батька управління соціального захисту населення і переплату коштів повертала за рішенням суду [2].

Дискусійними є рішення органів соціального захисту, де мають місце оціночні поняття, тлумачення яких обґрунтоване неналежним чином. Зокрема, таким є поняття «індивідуальні потреби для надання соціальних послуг вдома». Так, суди першої та апеляційної інстанцій задовольнили позов особи,

якій за результатами оцінювання індивідуальних потреб орган соціального захисту припинив безоплатне обслуговування у відділенні соціального обслуговування вдома. При цьому, як зазначив суд апеляційної інстанції, в якості юридичної підстави видання оскаржуваного наказу органом соціального захисту взагалі не зазначено підстав його прийняття, а також не наведено жодних переконливих і зрозумілих мотивів з яких відповідач виходив приймаючи спірне рішення [3].

Проблема встановлення фактів, що мають юридичне значення полягає у тому, що часто можна встановити певні обставини тільки зі слів сусідів чи родичів, які можуть не завжди правдиво свідчити. Зокрема у справі щодо фактичного надання послуг особою, суд став на сторону особи, що надавала послуги, хоча кожна зі сторін надала до суду акти про встановлення факту, які спростовували один одного. «...За період з 02 березня 2016 року по 02 березня 2017 року матеріали справи містять один Акт обстеження матеріально-побутових умов сім'ї ОСОБА_1 по АДРЕСА_1, складений 10 березня 2016 року соціальним інспектором ОСОБА_14, згідно якого ОСОБА_1 здійснює належний догляд та надає соціальні послуги своїй бабусі ОСОБА_3 . Щодо Акта про факт надання соціальних послуг громадянином ОСОБА_1, складеного 19 жовтня 2017 року сільським головою Пустовітської сільської ради ОСОБА_12, депутатом Пустовітської сільської ради ОСОБА_15 та ОСОБА_8, сином померлої ОСОБА_3, колегія суддів вказує, що цей Акт складено зі впливом значного часу після смерті ОСОБА_3, акт повністю складено зі слів сина ОСОБА_3, за своїм змістом не є документом, який би фіксував виявлені комісією факти...» [4].

Також серед підстав для відмови у наданні соціальних послуг вдома, якізначають органи соціального захисту, можуть бути як ті, що базуються на неперевірених фактах, так і підстави, пов'язані з фактом оформлення (процедурного характеру), що, на думку суду, не дає права на припинення обслуговування. Так, суд задовольнив позов особи, якій припинили соціальне обслуговування вдома, оскільки у нього є син, а також закінчився договір про соціальне

обслуговування вдома. Під час судового провадження з'ясувалось, що син має інвалідність 2 групи, а справжньою причиною зняття з обліку стало небажання обслуговувати особу вдома, оскільки він систематично допускав грубе, принизливе ставлення до обслуговуючого персоналу, соціальних працівників та інших працівників територіального центру і його структурних підрозділів [5].

Органи соціального захисту допускають помилки, розширюючи вимоги які ставляться законодавством для отримання соціального обслуговування. Так, Управління праці та соціального захисту відмовило особі у встановленні постійного стороннього догляду, оскільки вона перебувала у трудових відносинах. Законодавство встановлювало умову про відсутність трудових відносин для особи, яка здійснюватиме догляд, а не для особи, яку доглядатимуть. Тому дана відмова визнана судом незаконною [6].

Недоведені обставини не можуть бути підставою для відмови у наданні соціального обслуговування вдома. Так, суд відмовив у задоволенні позову Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Терехівського району Тернопільської області про повернення особою коштів за обслуговування у відділенні соціальної допомоги вдома, оскільки у особи є родичі, які мали б здійснювати догляд, оскільки в суді не було доведено факту родинного зв'язку між особою, яку обслуговували вдома та іншими особами [7].

Наведені вище ситуації не показують всього спектру порушень у сфері догляду вдома за особами, які цього потребують, проте навіть дані випадки показують, що не завжди у якісному врегулюванні відносин створюється проблема через недосконале законодавство, а велике значення має те, як ці норми будуть виконуватись сторонами.

На сьогодні, законодавство динамічне, проте, які б зміни до нього не вносились, саме людина буде їх реалізовувати і від правосвідомості людини залежить те, як зміни працюватимуть. Важливо звести до мінімуму (в ідеалі виключити) факти зловживань, тому важливо, щоб між державними інституціями

був обмін базами даних, у яких можна було б перевірити факт смерті особи, факт родинного зв'язку, факт наявності інвалідності тощо). Також важливо підвищувати кваліфікацію працівників органів соціального захисту, в тому числі, підвищувати юридичну грамотність, наголошувати на необхідності обґрунтованих та доведених підстав для прийняття рішення.

Джерела:

1. Рішення від 27 лютого 2020 р. №465/1794/19 / Франківський районний суд м. Львова. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87941169> (дата звернення 06.12.2021).

2. Рішення від 18 лютого 2020 р. №334/8701/19 / Ленінський районний суд м. Запоріжжя. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87649892> (дата звернення 06.12.2021).

3. Постанова від 4 серпня 2020 р. №520/13164/19 / Другий апеляційний адміністративний суд. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90925234> (дата звернення 06.12.2021).

4. Постанова від 14 квітня 2020 р. №371/367/18 / Київський апеляційний суд. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88744016> (дата звернення 06.12.2021).

5. Постанова від 17 квітня 2018 р. №580/1921/17 Харківський апеляційний адміністративний суд. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/73595918> (дата звернення 06.12.2021).

6. Постанова від 10 червня 2019 р. №826/8323/17 / Шостий апеляційний адміністративний суд. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82348201> (дата звернення 06.12.2021).

7. Рішення від 9 вересня 2014 р. №606/1168/14-ц / Теребовлянський районний суд Тернопільської області. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/40667588> (дата звернення 07.12.2021).

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ № 1 ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ЗАРОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ

<i>Вишневська Юлія Володимирівна</i> РОЛЬ ПРАВ ЛЮДИНИ У ЕКОСИСТЕМІ	5
<i>Грабинський Михайло Ігорович</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИОКРЕМЛЕННЯ ФІНАНСОВИХ ПРАВ У НОВИХ ПОКОЛІННЯХ ПРАВ ЛЮДИНИ	8
<i>Ivanchenko Olga</i> SYSTEMATIZATION OF LAW: GENERAL PRINCIPLES AND LEGAL NATURE	11
<i>Кльоб Катерина Іванівна</i> БЕЗПЕЧНЕ НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК УНІВЕРСАЛЬНЕ ПРАВО КОЖНОЇ ЛЮДИНИ	16
<i>Zinchenko Alona, Kovbasniuk Oleksandra</i> THE LEGAL REGULATION OF HUMAN EXPERIMENT ON THE BASIS OF THE NUREMBERG CODE AND THE DECLARATION OF HELSINKI	19
<i>Осадчий Анатолій Юрійович</i> ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕДУР	22
<i>Пілюк Суліко Валеріївна</i> ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗАКОНОДАВЧОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ В РАЗІ ВІДСУТНОСТІ ПОВНОВАЖНОГО СКЛАДУ СУДУ АБО ЛІКВІДАЦІЇ СУДУ	26
<i>Рубан Єлизавета Віталіївна, Фіалко Ангеліна Вадимівна</i> ПРАВО НА ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ РЕФЕРЕНДУМ: ВПЛИВ ВИСНОВКІВ ГНЕУ НА ЗАКОН 2021 РОКУ	29
<i>Ругало Юлія Ігорівна</i> ЗЛОЧИН ВБИВСТВА В КАТЕГОРІЇ «ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ» ТА В КАТЕГОРІЇ «ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ»: ОСОБЛИВОСТІ ТА ТЯЖКІСТЬ ПОКАРАННЯ	34

Стадник Ігор Михайлович ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА НА ОСОБИСТЕ ЖИТТЯ	38
Сулъжик Вікторія Валеріївна ПРАВО НА МІСЦЕВИЙ РЕФЕРЕНДУМ: СУЧАСНИЙ СТАН ЗАКОНОПРОЄКТНИХ РОБІТ	41
Явченко Дар'я В'ячеславівна ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА В КОНТЕКСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ	47

СЕКЦІЯ № 2 ФІЛОСОФІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Бринюк Катерина Валеріївна ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ЯК ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ	51
Войтович Павло Петрович ВИБІР Є І ВИБОРУ НЕМАЄ: ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ЗАРАДИ ЛЮДЕЙ?	55
Гольд Ольга Феліксівна ПРАВА ЛЮДИНИ НА ПРИКЛАДІ СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНИХ РУХІВ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ	60
Гулевська Ганна Юріївна ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФЕМІНІСТИЧНОЇ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ	64
Костицький Василь Васильович ПРАВА ЛЮДИНИ У КОНТЕКСТІ З'ЯСУВАННЯ СУЧАСНОСТІ ДЕРЖАВИ	67
Манжура Володимир Іванович КОНЦЕПТ ПРИРОДНОСТІ У ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВОМУ ДИСКУРСІ	72
Smaznova Iryna MILITARISM AND THE PHILOSOPHY OF HUMAN RIGHTS	77

СЕКЦІЯ № 3 РЕГІОНАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Андрейченко Світлана Сергіївна МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я	83
--	----

<i>Бабенко Іоанна Вікторівна, Гайда Анна Дмитрівна</i> АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ	86
<i>Блохіна Олександра Олександрівна</i> ВПЛИВ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ	89
<i>Гребенюк Дмитро Олегович</i> ДОСВІД КРАЇН ЄС ТА УКРАЇНИ В ПОДОЛАННІ КРИЗОВОЇ СИТУАЦІЇ ВИКЛИКАНОЇ ПОШИРЕННЯМ КОРОНАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ В РАМКАХ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ	94
<i>Єделєв Роман Сергійович</i> ПРАВО НА ЖИТТЯ У ПРАКТИЦІ МІЖАМЕРИКАНСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ	99
<i>Забалуєва Дар'я Ігорівна</i> ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В СУДОВОМУ ПОРЯДКУ: СКЛАДНОЩІ, ЯКІ ВИНИКАЮТЬ ПІД ЧАС СУДОВОГО ПРОЦЕСУ	104
<i>Поляруш-Сафроненко Світлана Олександрівна</i> СТАРОСТА ЯК ПОСАДОВА ОСОБА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ	109
<i>Стоян Анна Василівна</i> СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ	114
<i>Футорянська Катерина Павлівна</i> РОЛЬ ПРАВИЛА 39 РЕГЛАМЕНТУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ У КОНТЕКСТІ МІГРАЦІЙНОЇ КРИЗИ НА КОРДОНІ БІЛОРУСІ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ	119
<i>Харитонов Роман Феліксевич</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ	124

СЕКЦІЯ № 4

МІЖНАРОДНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

<i>В'юник Вікторія Віталіївна, Славко Анна Сергіївна</i> ДЕЯКІ РИСИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРОКУРОРА МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ	129
--	-----

Котелевська Юлія Русланівна ПРОБЛЕМАТИКА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ	134
Кузьма Вікторія Юріївна ДИПЛОМАТИЧНИЙ ТА КОНСУЛЬСЬКИЙ ЗАХИСТ ЯК ФОРМА ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА КОРДОНОМ	137
Невесенко Анна Валеріївна ВИКОРИСТАННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ ДЛЯ ЕКОЦИДУ	142
Мартиненко Анна Володимирівна ПОРІВНЯЛЬНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС В ПОБУДОВІ МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ	146
Урбан Володимир Анатолійович, Романюк Віталій Володимирович ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ПРИ ВІДІБРАННІ БІОЛОГІЧНИХ ЗРАЗКІВ ДЛЯ ЕКСПЕРТИЗИ: КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ АСПЕКТ	151
Ходирева Ангеліна Вячеславівна МІЖНАРОДНІ ТЕНДЕНЦІЇ З ДЕОФШОРИЗАЦІЇ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ДЕРЖАВ СХІДНОЇ ЄВРОПИ	155
Чопко Христина Ігорівна ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ ЯК ОДИН ІЗ МЕХАНІЗМІВ ЗАХИСТУ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН	158

СЕКЦІЯ № 5
ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОРМ
МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ПРАВ ЛЮДИНИ

Акіменко Юлія Юріївна РЕФОРМУВАННЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ УКРАЇНИ ЗА УГОДОЮ ПРО АСОЦІАЦІЮ	163
Бігняк Олександр Валентинович ПРАВО СПРАВЕДЛИВОСТІ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ	166

Броднікова Тетяна Григорівна ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ ЗА СУКУПНІСТЮ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ	171
Вітенко Ілля Леонідович, Григор'єва Вікторія Василівна ЩОДО ДЕЯКИХ ПИТАНЬ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СФЕРІ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ	174
Дмитрук Михайло Михайлович ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД: СПІВВІДНОШЕННЯ ПОЛОЖЕНЬ КОНВЕНЦІЇ ТА КК УКРАЇНИ	178
Килимник Юлія Анатоліївна МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	183
Кривенко Юлія Василівна, Адаховська Надія Сергіївна ВІЙСЬКОВЕ КАПЕЛАНСТВО: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	186
Кула Анна Станіславівна, Размустова Анастасія Валеріївна ОФІЦІЙНЕ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ – ГАРАНТІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ: ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ	189
Lagutina Iryna THE CONTRIBUTION OF THE EU AND ILO TO THE ENFORCEMENT OF LABOUR LEGISLATION IN UKRAINE	196
Найда Інна Володимирівна ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ	201
Рябошапченко Анастасія Олександрівна ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ: ФІЛОСОФСЬКО-ЕТИЧНІ ТА ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ	205
Топал Аліна Сергіївна РЕКОМЕНДАЦІЙНІ РОЗ'ЯСНЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ: ПРАВОВА ПРИРОДА ТА ЗАСТОСУВАННЯ	210

Третяк Юлія Віталіївна СУЧАСНИЙ СТАН ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ УКРАЇНСЬКОЮ ПОЛІЦІЄЮ	216
Чала Каріна Віталіївна, Славко Анна Сергіївна ОСНОВНІ СТАНДАРТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПРАВДУ	222
Шевчук Ярина Степанівна ЩОДО МЕТОДІВ БОРТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ	227
Шеляженко Юрій Вадимович ПОРУШЕННЯ ПРАВА ЛЮДИНИ НА СУМЛІННУ ВІДМОВУ (CONSCIENTIOUS OBJECTION) ВІД ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЮРИДИЧНОГО ГАРАНТУВАННЯ ЦЬОГО ПРАВА	230

СЕКЦІЯ № 6

ЗАХИСТ ПРАВ НАЙБІЛЬШ ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

Вага Каріна Михайлівна, Жукова Віталіна Олександрівна ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	236
Горобець Наталія Олександрівна ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЙКРАЩИХ ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ ЯК СТАНДАРТ ПРАВОСУДДЯ	240
Дегтярьов Максим Григорович ПРОБЛЕМИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДІ В УКРАЇНІ	243
Ігнатова Анастасія Сергіївна, Грушко Мальвіна Валеріївна МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ЩОДО ПРАВОВОГО СТАТУСУ КОРІННИХ НАРОДІВ	246
Желязкова Анастасія Олександрівна ПРО ЖІНОЧУ ЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ	250
Карпенко Аліна Олегівна ЗАХИСТ ПРАВ ЖІНОК НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	253
Кучма Ольга Леонідівна ДОГЛЯД ВДОМА: ПРОБЛЕМА ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ	256

Мельник Володимир Петрович СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ЯК ПРІОРИТЕТ СОЦІАЛЬНИХ РЕФОРМ	260
Мельнік Валерія Олександрівна ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ	263
Неродик Ірина Анатоліївна, Серек-Басан Анастасія Анатоліївна ЩОДО ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ	265
Пилипишина Ірина Ігорівна ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ДИТИНИ НА БЕЗПЕКУ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ	272
Сіньова Людмила Миколаївна ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УКРАЇНІ	277
Стасів Оксана Василівна ПРАВО ПРАЦЮЮЧИХ ЖІНОК НА ЗАХИСТ МАТЕРИНСТВА В КОНСТЕКСТІ СТАТТІ 8 ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ХАРТІЇ	282
Стоцька Дарина Валентинівна ДО ПИТАННЯ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ДИТИНИ	285
Тарасевич Тетяна Юріївна ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА В УКРАЇНІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	288
Трюхан Оксана Анатоліївна ОГЛЯД АКТУАЛЬНОЇ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ	294
Федоренко Олексій Дмитрович, Чута Діана Сергіївна ЗАХИСТ ПРАВ ЖІНОК У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ	300

СЕКЦІЯ № 7
ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ
В КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ

<i>Гаєрилов Вадим Антонович</i> ЗАХИСТ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	306
<i>Гордуз Микола Олександрович,</i> <i>Сидорина Даяна Віталіївна</i> ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС КРИЗОВОЇ СИТУАЦІЇ ПАНДЕМІЇ COVID-19	310
<i>Дерунець Наталія Олександрівна</i> НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ІНСТРУМЕНТИ ПРАВОМІРНИХ ОБМЕЖЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ	314
<i>Димов Кирило Борисович</i> ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕПАТРІАЦІЇ МІГРАНТІВ У КРАЇНУ ПОХОДЖЕННЯ НА ПРИКЛАДІ СИТУАЦІЇ В РЕСПУБЛІЦІ БІЛОРУСЬ	318
<i>Дракохруст Тетяна Вікторівна</i> ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПОДВІЙНОГО ГРОМАДЯНСТВА В УКРАЇНІ: ЧОМУ ЦЕ ПОКИ НЕМОЖЛИВО?	322
<i>Корягіна Анжела Миколаївна,</i> <i>Биндюк Катерина Геннадіївна</i> ПРАВОВІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ОКУПАЦІЇ	325
<i>Красун Анастасія Юріївна</i> ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВОНАСТУПНИЦТВО ПОТЕРПІЛОГО У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ	330
<i>Маңуїлова Катерина Вікторівна</i> ПАНДЕМІЯ COVID-19 ЯК ВИКЛИК ДЛЯ ГЛОБАЛЬНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	333
<i>Рудецька Поліна Андріївна</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ В ХОДІ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ	336
<i>Самойленко Юлія Василівна</i> ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ	340

<i>Сурілова Олена Олексіївна</i> ЕКОЛОГІЧНІ ПРАВА ЛЮДИНИ: ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ.	343
--	-----

<i>Чайковський Юрій Володимирович</i> МІГРАЦІЙНА КРИЗА НА БІЛОРУСЬКО-ПОЛЬСЬКОМУ КОРДОНІ: ТЕСТ НА ЦИВІЛІЗОВАНІСТЬ	347
--	-----

СЕКЦІЯ № 8
ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ
В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ

<i>Белозубова Оксана Олександрівна</i> МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ У ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ	353
---	-----

<i>Dronov Vladyslav</i> DEFINITION OF INFORMATION IN SCIENCE AND LAW.	358
--	-----

<i>Малюта Владислав Васильович,</i> <i>Язаджи Вікторія Сергіївна</i> ЩОДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ВИДАЧІ ПРАВОПОРУШНИКІВ, ПРИЧЕТНИХ ДО МІЖНАРОДНОГО КІБЕРТЕРОРИЗМУ	360
--	-----

<i>Марценко Наталія Степанівна,</i> <i>Котис Вікторія Ярославівна</i> ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРАВОСУДДІ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ	364
---	-----

<i>Кирилюк Алла Володимирівна</i> ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ПРОДУКТ, СТВОРЕНИЙ В ІТ-СФЕРІ	369
--	-----

<i>Міщенко Ілона Володимирівна</i> ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ	376
---	-----

<i>Плотнікова Марія Володимирівна</i> ОКРЕМІ ПИТАННЯ СВОБОДИ ВИРАЖЕННЯ ПОГЛЯДІВ В ІНТЕРНЕТІ У СВІТЛІ ПРАКТИКИ ЄСПЛ	380
--	-----

<i>Рульов Ілля Михайлович</i> БЛОКЧЕЙН ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ У ЗАХИСТІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ	385
---	-----

Sadykova Yana

SOCIO-CULTURAL FACTORS IN THE PROCESS
OF JUSTICE SYSTEM REFORMING
IN THE DIRECTION OF APPROXIMATION
TO EUROPEAN STANDARDS. 388

**Чурилова Тетяна Миколаївна,
Голохвост Анастасія Романівна**

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ
ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ. 391

Фіткаленко Оксана Михайлівна

ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ:
ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ
З ПРАВ ЛЮДИНИ ПЛАЦЕБО ДЛЯ УКРАЇНИ. 396

Фурман Віталій Васильович

ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН
ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ІНФОРМАЦІЮ:
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ. 398

**СЕКЦІЯ № 9
ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ
В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ**

**Гуртієва Людмила Миколаївна,
Клещенко Анжеліка Леонідівна**

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОКУРОРОМ
ПРОВЕДЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ
У РОЗУМНІ СТРОКИ. 401

Підгородинська Анастасія Вікторівна

ДО ПИТАННЯ ПРО КЛАСИФІКАЦІЮ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДІЙ,
ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬСЯ
В МЕЖАХ МІЖНАРОДНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ
У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ. 406

Тарасова Ірина Вікторівна

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПОСИЛЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ
У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ. 411

Тетерятник Ганна Костянтинівна

АКСІОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ
В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ. 414

<i>Сидорчук Владислав Васильович</i> КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ СЛІДЧОГО, НАПРАВЛЕНА НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ПРОЦЕДУРИ ДО ПІДОЗРЮВАНОВОГО І ОБВИНУВАЧЕНОГО В КОНТЕКСТІ СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД	421
<i>Тоцька Валерія Сергіївна</i> ПРОЦЕДУРА МЕДІАЦІЇ ПРИ ПРИМИРЕННІ ВИННОГО З ПОТЕРПЛИМ В ПРАКТИЦІ ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА	425
<i>Щиробокова Лілія Олександрівна</i> ПОНЯТТЯ І ВИДИ ПЕРЕЙНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	429
<i>Якових Євген Володимирович</i> МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	433

СЕКЦІЯ № 10

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС КАРАНТИННО-ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ

<i>Большакова Ольга Віталіївна</i> НОВЕЛИ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА БЕЗПЕКИ ПРАЦІ ЗГІДНО СТАНДАРТУ ISO/PAS 45005:2020: СТАНДАРТ РОБОТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.	439
<i>Буртняк Ірина Віталіївна</i> ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ВНУТРІШНЬОПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ НА СВОБОДУ ПЕРЕСУВАННЯ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ	442
<i>Доді Коріна Валеріївна</i> ПРАВО НА ПРАЦЮ ТА ВІДСТРОНЕННЯ ВІД РОБОТИ В УМОВАХ «ПАНДЕМІЇ COVID-19»: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ	448
<i>Ліопол Інна Михайлівна</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В УМОВАХ КАРАНТИНУ	454

Каненберг-Сандул Оксана Костянтинівна, Форманюк Вікторія Василівна	
ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУ В ЄС	458
Кузьмін Едуард Едуардович	
ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ КРИЗИ АБО КРИЗА ПРАВ ЛЮДИНИ: ОКРЕМІ ПРОМІЖНІ РЕФЛЕКСІЇ ЩОДО ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ГЛОБАЛЬНОЇ ПАНДЕМІЇ	464
Лисенко Ангеліна Володимирівна	
ЩОДО ПРОБЛЕМ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПІДРОБКУ ДОКУМЕНТІВ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЩЕПЛЕНЬ	468
Матковський Анатолій Анатолійович	
ПРИМУСОВА ВАКЦИНАЦІЯ В КОНТЕКСТІ ПРАВ ТА ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД ЛЮДИНИ	472
Федорова Тетяна Сергіївна	
ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ОСВІТИ В ЄС	475
Шор Анастасія Максимівна	
ДО ПИТАННЯ ПРО ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В УМОВАХ КАРАНТИНУ	480
Шостак Олена Миколаївна	
ВАКЦИНАЦІЯ ЯК НОВЕ МІРИЛО ПРАВ ЛЮДИНИ У 21 СТОЛІТТІ: НЕВЖЕ РЕАЛЬНІСТЬ?	484

Наукове видання

ПРАВА ЛЮДИНИ – ПРІОРИТЕТ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Одеса, 10 грудня 2021 року

Технічне редагування
Верстання
Дизайн обкладинки

Тетяна Шутова
Тихон Мартиненко
Валерія Савельєва

Г Е Л Ь В Е Т И К А
ВИДАВНИЧИЙ ДІМ

WWW.HELVETICA.UA

Підписано до друку 06.12.2021 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Cambria.
Цифровий друк. Ум. друк. арк. 29,06. Тираж 300.
Замовлення № 1221-337.
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавництво і друкарня –
Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглєзі, 6/1
Телефони: +38 (048) 709 38 69,
+38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.